

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžo/60/2016
Identifikačné číslo spisu: 6015200559
Dátum vydania rozhodnutia: 22.11.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6015200559.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Milan Juroš - CHATA JARABATÁ U ČIKA, Jarabatá 31, Jarabatá, IČO: 40 867 617, zastúpeného JUDr. Ing. Bernard Pekár, PhD., advokát, Kukučínova 24, Banská Bystrica, proti žalovanému Národný inšpektorát práce, Masarykova 10, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. OPS/BEZ/2015/2606 O-75/2015 zo dňa 24. marca 2015, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/78/2015-70 zo dňa 28. februára 2016, v časti výroku týkajúcej sa náhrady trov konania, v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/78/2015-84 zo dňa 14. apríla 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/78/2015-70 zo dňa 28. februára 2016, v napadnutej časti výroku týkajúcej sa náhrady trov konania v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/78/2015-84 zo dňa 14. apríla 2016 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia podľa § 250j ods. 2 písm. a) a e) zákon č.99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) zrušil rozhodnutie č. OPS/BEZ/2015/2606 O-75/2015 zo dňa 24.03.2015 v spojení s rozhodnutím Inšpektorátu práce Banská Bystrica č. k. 249/14-1.0/pok/r. zo dňa 12.1.2015 podľa § 250j ods. 2 písm. a) a e) OSP a vec vrátil žalovanému. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd rozhodol o trovách konania podľa ustanovenia § 150 OSP, podľa ktorého ak sú dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť. Okolnosti hodné osobitného zreteľa súd videl v tom, že žalobca dôvod nezákonnosti, ktorý uplatnil v žalobe, pre ktorý bol v tomto konaní úspešný, v správnom konaní neuplatnil. Neupozornil správny orgán, že je proti nemu vedené trestné stíhanie a že ide o skutočnosť,

ktorá žalovanému bráni, aby pokračoval v administratívnom konaní.

Žalobca sa odvolal v časti týkajúcej sa nepriznania náhrady trov konania žalobcovi. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že podľa § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Ďalej podľa § 147 ods. 1 zákona 99/1963 OSP účastníkovi alebo jeho zástupcovi súd uloží, aby uhradili trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, ak spôsobili svojím zavinením alebo ak tieto trovy vznikli náhodou, ktorá sa im prihodila. Podľa žalobcu bol príslušný správny orgán povinný z dôvodu prekážky litispendencie konanie prerušiť. Nakoľko túto skutočnosť správny orgán nepovažoval za právne významnú a vec nesprávne právne posúdil, žalobca bol nútený v rámci domáhania sa svojho práva podať žalobu, čím došlo k naplneniu § 147 ods. 1 zákona č. 99/1963 OSP a trovy konania vznikli zavinením žalovaného. Žalobca v odvolaní žiadal odvolací súd, aby rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 24S/78/2015-70 zmenil vo veci náhrady trov konania a žalobcovi priznal náhradu trov konania.

Podľa § 150 ods. 1 OSP ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Nedostatkom podmienky súdneho konania podľa § 104 ods. 1 OSP je i prekážka začatého konania (litispendencia; § 83 OSP), ktorá bráni tomu, aby na súde prebiehalo iné konanie v tej istej veci. Táto prekážka vzniká (je daná), ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo.

Dňom 01. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SPP“) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 SPP odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 O.s.p) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Najvyšší súd z obsahu správneho spisu zistil, že prvostupňový správny orgán a žalovaný mali vedomosť, že vo veci výbuchu plynu v prevádzke žalobcu bolo vedené trestné konanie, zo spisu nevyplýva, že by bolo vykonané zisťovanie, či bol žalobcovi uložený peňažný trest v trestnom konaní alebo nie. V danom prípade správne konanie nezačalo až po odsúdení žalobcu, ale oznámením zo dňa 11.11.2014; resp, jeho doručením žalobcovi. Na pojednávaní dňa 10.11.2015 žalobca uviedol, že je stíhaný za trestný čin všeobecného ohrozenia a uzatvoril dohodu o vine a treste, ktorá ešte nebola schválená súdom. Súd žalobcovi uložil povinnosť predložiť do súdneho spisu rozhodnutie v trestnej veci po nadobnutí jeho právoplatnosti. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 17.12.2015 osobne podal na Krajskom súde v Banskej Bystrici doloženie rozhodnutia v trestnej veci. Zo spisu nevyplýva, kedy presne začalo trestné konanie, avšak je z neho zrejmé, že správny orgán ešte pred začatím správneho konania získal dôkazy o priebehu udalostí vedúcich k výbuchu od orgánov činných v trestnom konaní. V čase začatia správneho konania už bolo vedené trestné stíhanie vo veci prečinu všeobecného ohrozenia.

Najvyšší súd má za to, že obsahovou náležitosťou rozhodnutia správneho orgánu je jeho odôvodnenie. Predovšetkým má presvedčiť účastníkov o správnosti postupu správneho orgánu a o zákonnosti jeho

rozhodnutia. V tomto prípade sa správny orgán nevyrovnal so všetkými hľadiskami pre nepriznanie trov konania žalobcovi, preto je rozhodnutie v tejto časti podľa súdu nepreskúmateľné.

Predpokladom použitia tohto ustanovenia je, aby išlo o prípady hodné osobitného zreteľa, avšak aj vtedy má byť jeho použitie výnimočné. Ide o odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 142 OSP) i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Aplikácia tohto ustanovenia má dopad na toho účastníka, ktorý by mal inak nárok na náhradu trov konania. Ak sú podmienky pre použitie tohto ustanovenia, súd vysloví, že sa mu náhrada trov nepriznáva, a to celkom, prípadne aká časť a v tom prípade zostávajúcu časť náhrady trov prisúdi. Výnimočnosť použitia tohto ustanovenia ako aj to, v čom súd vidí, že ide o prípad hodný osobitného zreteľa, musí súd náležitým spôsobom odôvodniť. Vo všeobecnosti možno povedať, že vždy treba zvažovať okolnosti konkrétneho prípadu, a to nielen na strane toho, v koho prospech má byť toto ustanovenie použité, ale aj na strane toho, komu inak patriaci nárok nie je priznaný, či totiž možno od neho spravodlivo požadovať, aby trovy konania znášal bez nároku na ich náhradu, keď mal v konaní úspech. Konkrétnejšie hľadiská pre použitie tohto ustanovenia možno čerpať zo súdnej praxe, podľa ktorej pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa treba prihliadnuť na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch (všetkých) účastníkov, teda nielen toho, ktorého by podľa všeobecného ustanovenia zaťažovala povinnosť nahradit' trovy konania, ale aj toho, ktorého majetková sféra by použitím tohto ustanovenia bola dotknutá; pritom treba brať do úvahy tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde a prihliadnuť aj k postoju účastníkov v konaní. Ak súd pri rozhodnutí o trovách konania použije § 150 ods. 1 OSP, musí to v rozsudku odôvodniť a vždy náležite vysvetliť a konkretizovať.

V sporovom konaní sa povinnosť nahradit' trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 142 ods. 1 OSP). Aplikácia citovaného ustanovenia § 150 OSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná.

Ustanovenie § 150 OSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 150 OSP preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

Ustanovenie § 150 OSP umožňuje súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania prihliadnuť výnimočne na zvláštnosti prejednávanej veci a prispieť tým k odstráneniu prípadnej tvrdosti, ktorú by inak vyvolalo uplatnenie jednotlivých zásad, na ktorých spočíva rozhodovanie o náhrade trov konania. Úvaha súdu, či sú splnené procesné predpoklady pre aplikáciu tohto ustanovenia, musí vždy vychádzať z posúdenia všetkých relevantných okolností konkrétnej veci, vrátane okolností demonštratívne uvedených v druhej vete § 150 ods. 1 OSP. Predmetné ustanovenie preto nemožno interpretovať tak, že súdu umožňuje kedykoľvek a bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnému účastníkovi konania.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že výrok v časti týkajúcej sa náhrady trov konania napadnutého rozsudku krajského súdu je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, keďže z napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa nevyplýva ako súd postupoval pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu na základe žaloby, keď v odôvodnení rozsudku nedal jednoznačné vysvetlenie dôvodu nepriznania trov žalobcovi. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu v časti výroku o trovách konania je nepresvedčivé a zjavne neodôvodnené, keď sa nezaoberal skutočnosťou, že správny orgán mal konanie prerušiť z dôvodu prekážky litispendencie, čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné zdôrazniť, že krajský súd sa musí opätovne

vysporiadať so všetkými námietkami žalobcu, vrátane odvolacích. Úlohou súdu prvého stupňa bude v ďalšom konaní postupovať v intenciách právneho názoru odvolacieho súdu a vo veci zákonným spôsobom rozhodnúť.

Odôvodneniu rozsudku krajského súdu v časti výroku o trovách konania chýba presvedčivosť požadovaná zákonom (§ 157 ods. 2 veta druhá OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) a jeho úvahu a právne posúdenie nepovažoval najvyšší súd za logické, ktoré vybočili z medzí a hraníc stanovených zákonom.

Uvedené skutočnosti viedli odvolací súd k rozhodnutiu, ktorým rozsudok krajského súdu v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3, veta druhá OSP v spojení s § 246c ods. 1 a s § 221 ods. 1 písm. f/ OSP.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení zákonov a v znení účinnom od 01. mája 2011.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.